

TEBLİĞ**KREDİ RİSKİNE ESAS TUTARIN İÇSEL DERECELENDİRMEYE DAYALI
YAKLAŞIMLAR İLE HESAPLANMASINA İLİŞKİN TEBLİĞ****BİRİNCİ BÖLÜM****Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar****Amaç ve kapsam**

MADDE 1 - (1) Bu Tebliğin amacı, bankaların İçsel Derecelendirmeye Dayalı Yaklaşımlar kullanarak kredi riskine esas tutar hesaplamalarına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 - (1) Bu Tebliğ, 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 43, 45 ve 93 üncü maddeleri ile Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrası hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 - (1) Bu Tebliğde yer alan;

- a) Ana ortaklık: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan ana ortaklığı,
- b) Aracı kurum: Yönetmeliğin 3 üncü maddesinde tanımlanan aracı kurumu,
- c) Artık risk: Kullanılan kredi riski azaltım tekniklerinin beklenildiği kadar etkin olmamasından kaynaklanan riskleri,
- ç) Asgari kiralama ödemeleri: Yönetmeliğin 3 üncü maddesinde tanımlanan asgari kira ödemelerini,
- d) Bağlı ortaklık: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan bağlı ortaklığı,
- e) Banka: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan bankaları,
- f) Beklenen kayıp (BK): Bir yıllık dönemde, alacağın değerinin azalması veya karşı tarafın muhtemel temerrüdü nedeniyle kaybedilmesi beklenen tutarın alacağın temerrüt anındaki bakiyesine oranını,
- g) Birincil alacaklar: Yönetmeliğin 3 üncü maddesinde tanımlanan birincil alacakları,
- ğ) BK_{ET}: Beklenen kaybın en iyi tahminini,
- h) Derecelendirme sistemi: Belirli bir alacak türü için kredi riskinin değerlendirilmesi, alacakların derecelendirme notlarının ve havuzlarının belirlenmesi, temerrüt ve kayıp tahminlerinin sayısallaştırılması için kullanılan tüm yöntem, prosedür, kontrol, veri toplanma ve bilgi yönetimi sistemlerini,
- ı) Destek hizmeti kuruluşu: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan destek hizmeti kuruluşunu,

- i) Dönüştürme oranı: Temel İDD Yaklaşımı kapsamında Kurumca belirlenen, Gelişmiş İDD Yaklaşımı kapsamında banka tarafından tahmin edilen gayrinakdi kredi ve taahhütlerin nakdi krediye dönüşme oranını,
- j) Faaliyet birimi: Ortaklık, faaliyet alanı veya yabancı ülkelerdeki şube,
- k) Finansal araç: Yönetmeliğin 3 üncü maddesinde tanımlanan finansal aracı,
- l) Finansal holding şirketi: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan finansal holding şirketini,
- m) Finansal kuruluş: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan finansal kuruluşu,
- n) Gelişmiş İDD Yaklaşımı: Yönetmeliğin 3 üncü maddesinde tanımlanan Gelişmiş İDD Yaklaşımını,
- o) İçsel derecelendirmeye dayalı (İDD) yaklaşımlar: Yönetmeliğin 3 üncü maddesinde tanımlanan İçsel Derecelendirmeye Dayalı Yaklaşımları,
- ö) İhbarlı limit: Banka tarafından belirlenen ve müşterinin bilgisi dahilinde olan kredi limitini,
- p) İkincil alacaklar: Yönetmeliğin 3 üncü maddesinde tanımlanan ikincil alacakları,
- r) İpotek teminatlı menkul kıymet: Yönetmeliğin 3 üncü maddesinde tanımlanan ipotek teminatlı menkul kıymeti,
- s) Kamu kuruluşu: Yönetmeliğin 3 üncü maddesinde tanımlanan kamu kuruluşunu,
- ş) Kanun: 5411 sayılı Bankacılık Kanununu,
- t) Kayıp: Kredinin tahsiliyle ilgili önemli derecedeki zaman değeri etkisi dahil iskonto etkileri ile önemli derecedeki doğrudan ve dolaylı giderler de dâhil ekonomik kaybı,
- u) Kolektif yatırım kuruluşu (KYK): Yönetmeliğin 3 üncü maddesinde tanımlanan kolektif yatırım kuruluşunu,
- ü) Kredi değerlendirme ayarlamaları (KDA): Yönetmeliğe ekli Ek-2’de tanımlanan kredi değerlendirme ayarlamalarını,
- v) Kredi derecelendirme kuruluşu (KDK): Yönetmeliğin 3 üncü maddesinde tanımlanan kredi derecelendirme kuruluşunu,
- y) Kredi riski azaltımı: Yönetmeliğin 3 üncü maddesinde tanımlanan kredi riski azaltımını,
- z) Kurum: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunu,
- aa) Kurul: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunu,
- bb) Küçük ve orta büyüklükteki işletmeler (KOBİ): Yönetmeliğin 3 üncü maddesinde tanımlanan küçük ve orta büyüklükteki işletmeleri, cc) Menkul kıymetleştirme: Yönetmeliğin 3 üncü maddesinde tanımlanan menkul kıymetleştirmeyi, çç) Merkezi yönetim: Yönetmeliğin 3 üncü maddesinde tanımlanan merkezi yönetimi, dd) Ödeme şartı: Yönetmeliğin 3 üncü maddesinde tanımlanan ödeme şartını, ee) Özel netleştirme sözleşmesi: Yönetmeliğin 3 üncü maddesinde tanımlanan özel netleştirme sözleşmesini, ff) Özkaynak: Yönetmeliğin 3 üncü maddesinde tanımlanan özkaynağı, gg) Referans varlık: Yönetmeliğin 3 üncü maddesinde tanımlanan referans varlığı, ğğ) Spesifik ters eğilim riski: Yönetmeliğe ekli Ek-2’de tanımlanan spesifik ters eğilim riskini, hh) Standart Yaklaşım: Yönetmeliğin 5 inci maddesinde belirtilen yaklaşımı, ıı) Temerrüt olasılığı (TO): Karşı tarafın bir yıllık süre içerisinde temerrüde düşme

olasılığını, ii) Temerrüt halinde kayıp (THK): Karşı tarafın temerrüdünden kaynaklanan kaybın, temerrüt anındaki bakiyeye oranını, jj) Temlik riski: Borçluya yapılacak nakdi ödemeler veya transfer edilecek haklar dolayısıyla devralınan alacak tutarının azalması ihtimalini, kk) Temel İDD Yaklaşımı: Yönetmeliğin 3 üncü maddesinde tanımlanan Temel İDD Yaklaşımını, ll) Türev finansal araçlar: Yönetmeliğin 5 inci maddesinin altıncı fıkrasında belirtilen sözleşmeleri, mm) Teşkilatlanmış borsalar: Yönetmeliğin 3 üncü maddesinde tanımlanan teşkilatlanmış borsaları, nn) Yönetmelik: Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirmesine İlişkin Yönetmeliği, oo) Volatilitte: Yönetmeliğin 3 üncü maddesinde tanımlanan volatilitteyi ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

İçsel Derecelendirmeye Dayalı Yaklaşımlara İlişkin Genel Hususlar

İçsel derecelendirmeye dayalı yaklaşımlara ilişkin izin süreci

MADDE 4 - (1) İDD Yaklaşımlarının kullanım izni her bir risk sınıfı, her bir derecelendirme sistemi, hisse senedi yatırımları için kullanılan her bir içsel model yaklaşımı ile THK ve dönüştürme oranı tahmini için kullanılan her bir yaklaşım bazında verilir. Başka bir denetim otoritesi tarafından kullanımına izin verilen bir içsel derecelendirme sisteminin banka tarafından kullanılması bu Tebliğ hükümlerinden muafiyet sağlamaz.

(2) Kredi riskine esas tutar hesaplamasında İDD Yaklaşımlarının kullanılabilmesine Kurum tarafından izin verilmesi için, bankanın kredi riskinin yönetimi ve derecelendirmesinde kullandığı sistemlerin sağlam ve güvenilir olması, Ek-2’de belirtilen asgari koşullar ile aşağıda belirtilen koşulların sağlanması gereklidir:

a) Bankanın derecelendirme sistemlerinin, borçlunun ve işlemin özellikleri hakkında anlamlı bir değerlendirme ve risk ayrıştırması yapması, risk hakkında doğru ve tutarlı nicel tahminler üretmesi gerekir.

b) Sermaye yükümlülüğü hesaplamasında kullanılan içsel derecelendirmeler ile temerrüt ve kayıp tahminleri ve bunlarla ilişkili sistem ve süreçlerin, bankanın risk yönetimi, karar alma, kredi onayı, sermayenin banka içindeki tahsisi ve kurumsal yönetim süreçlerinde asli bir rol oynaması gerekir.

c) Bankada, derecelendirme sistemlerinden sorumlu, risk yönetimi birimi altında bir kredi riski kontrol biriminin bulunması gerekir.

ç) Bankanın, risk ölçüm ve yönetim sürecini etkin bir şekilde desteklemek için ilgili tüm veri ve bilgileri toplaması ve saklaması gerekir.

d) Bankanın, derecelendirme sistemlerini ve bunların tasarımına ilişkin mantıksal gerekçeleri yazılı hale getirmesi ve derecelendirme sistemlerinin validasyonunu gerçekleştirilmesi gerekir.

e) Bankanın, derecelendirme sistemlerini ve hisse senetleri için içsel model yaklaşımlarını kullanmak üzere Kuruma başvuru yapmadan önce; her bir derecelendirme sistemi ve içsel model yaklaşımının validasyonunu yeterli bir süre boyunca gerçekleştirmiş, bu süre zarfında bu derecelendirme sistemleri ve içsel model yaklaşımlarının, söz konusu

derecelendirme sistemleri ve içsel model yaklaşımlarının uygulama alanlarına uygunluğunu değerlendirmiş ve değerlendirmeler neticesinde gerekli değişiklikleri yapmış olması gerekir.

f) Banka, İDD Yaklaşımları çerçevesinde risk parametrelerine ilişkin tahminlerini kullanarak sermaye yeterliliği hesaplayabiliyor olması gerekir.

g) Bankanın, derecelendirme sistemi kapsamındaki her bir alacağı bir derecelendirme notuna veya havuzuna eşleştirmiş ve eşleştirmeye devam ediyor olması gerekir. Bankanın, hisse senedi yatırımları için kullandığı içsel model yaklaşımları kapsamına giren her bir hisse senedi yatırımını ilgili modele dâhil etmiş ve dahil etmeye devam ediyor olması gerekir.

ğ) Derecelendirme sistemlerinin çıktılarının, izin başvurusundan önceki son üç yıl boyunca Risk Merkezine raporlanmış olması gerekir.

(3) İDD Yaklaşımlarının kullanılması için aranan şartlar, üçüncü taraflardan satın alınan model veya derecelendirme sistemleri için de aranır.

(4) Derecelendirme sistemlerinin Kuruma yapılacak izin başvurusundan önce, risk yönetimi amacıyla en az üç yıldır kullanılıyor olması ve bu süre zarfında Ek-2'de belirtilen asgari koşullara büyük ölçüde uyumlu olması şarttır. Uyumluluğun ispatlanabilmesi için içsel derecelendirmelere ilişkin bilgilerin kullanıldığını gösteren güvenilir kayıtlar tutulur. Derecelendirme sistemlerinde zaman içerisinde yapılan iyileştirmeler asgari üç yıl kullanılma şartına uyumsuzluk oluşturmaz.

(5) Gelişmiş İDD Yaklaşımının kullanılabilmesi için, Kuruma yapılacak izin başvurusundan önce THK ve dönüştürme oranı tahminlerinin risk yönetimi amacıyla en az üç yıldır kullanılıyor olması ve bu süre zarfında Ek-2'de belirtilen asgari koşullara büyük ölçüde uyumlu olması şarttır. Uyumluluğun ispatlanabilmesi için bu tahminlere ilişkin bilgilerin kullanıldığını gösteren güvenilir kayıtlar tutulur. Bu tahminlere ilişkin modellerde zaman içerisinde yapılan iyileştirmeler asgari üç yıl kullanılma şartına uyumsuzluk oluşturmaz.

(6) İDD Yaklaşımları kullanım izni bulunan bir bankanın, bir derecelendirme sistemine ilave riskler eklemesi suretiyle söz konusu derecelendirme sisteminin uygulama alanını genişletmek istemesi durumunda, ilave edilen risklerin söz konusu sistemin uygulama alanının mevcut kapsamından önemli ölçüde değiştiği ve bankanın tecrübesinin dâhil edilen riskler için yeterli olmadığı durumda dördüncü ve beşinci fıkralardaki şartların eklenen riskler için tekrar sağlanması gerekir.

(7) Derecelendirme sistemlerinde ve hisse senedi yatırımları için kullanılan içsel model yaklaşımlarında ve bu sistemler ile yaklaşımların uygulama alanlarında önemli değişiklikler yapılması Kurumun iznine tabidir. Bir alacak türü için geliştirilen derecelendirme sisteminin uygulama alanının, söz konusu alacak türünden tüm alacakları kapsamaması gerekir.

(8) Derecelendirme sistemlerinde ve hisse senedi yatırımları için kullanılan içsel model yaklaşımlarında yapılan her türlü değişiklik Kuruma bildirilir.

İçsel derecelendirmeye dayalı yaklaşımların uygulanması

MADDE 5 - (1) 9 uncu madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla, İDD Yaklaşımları konsolide ve konsolide olmayan bazda tüm alacaklar için uygulanır. (2) İDD Yaklaşımları Kurumdan izin alınması kaydıyla;

- a) Ortaklıklar bazında,
- b) Banka ya da ortaklıklarında yer alan 6 ncı maddede belirtilen risk sınıfları bazında,
- c) Perakende alacaklar için, Ek-1'in Birinci Bölümünün on ilâ on üçüncü fıkralarında geçen farklı korelasyonlara tekabül eden alacak kategorileri bazında,
- ç) Temel İDD Yaklaşımından Gelişmiş İDD Yaklaşımına geçilirken THK veya

dönüştürme oranı parametreleri bazında kademeli olarak uygulanabilir. İDD Yaklaşımlarının kademeli olarak uygulanabilmesi için Kuruma yapılan izin başvurusunda, konsolide olan ve konsolide olmayan bazda olmak üzere, İDD Yaklaşımı kullanım izni talep edilen alacaklar için bu yaklaşımla hesaplanan risk ağırlıklı tutarın, bu tutar ile bunun dışında kalan alacaklar için Standart Yaklaşımla hesaplanan risk ağırlıklı tutar toplamına oranının asgari %50 olması gerekir. Bu hesaplama, 9 uncu madde uyarınca Standart Yaklaşımın kullanıldığı risk sınıfı ve alacaklar ile merkezi karşı taraflarla yapılan ve risk ağırlıklı tutarı Yönetmeliğe ekli Ek-4’de yer alan hükümler kapsamında hesaplanan işlemler dahil edilmez. Söz konusu oranın banka bazında farklılaştırılmasına Kurum yetkilidir.

(3) İkinci fıkrada belirtilen oranın izin alınmasını takip eden iki yıl sonunda asgari %70 olacak şekilde, bankanın faaliyetlerinin yapısı ve ölçüsü, derecelendirme sistemlerinin yapısı ve sayısı dikkate alınarak bankaca belirlenen ve Kurumca uygun görülen bir süre içerisinde %100 olması gerekir. Kademeli uygulama, Kurumun belirlediği şartlara tâbi olarak yürütülür. Kademeli uygulamada, sadece daha düşük sermaye yükümlülüğü hesaplanması amacıyla yönelik seçici tercihler yapılamaz.

(4) Herhangi bir risk sınıfı için İDD Yaklaşımını kullanan bir banka, diğer aktifler risk sınıfı ile 9 uncu madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla hisse senedi yatırımları risk sınıfı için kademeli geçiş uygulanmaksızın İDD Yaklaşımını kullanır.

Risklerin İDD Yaklaşımı kapsamında sınıflandırılması

MADDE 6 - (1) Maruz kalınan riskler aşağıdaki şekilde sınıflandırılır ve bu sınıflandırma zaman içinde tutarlı olarak uygulanır:

- a) Merkezi yönetimlerden ve merkez bankalarından alacaklar
- b) Bankalar ve aracı kurumlardan alacaklar,
- c) Kurumsal alacaklar,
- ç) Perakende alacaklar,
- d) Hisse senedi yatırımları,
- e) Menkul kıymetleştirme pozisyonları,
- f) Diğer aktifler.

(2) Aşağıda belirtilen alacaklar, merkezi yönetimlerden ve merkez bankalarından alacaklar risk sınıfına dâhil edilir:

a) Yönetmeliğe ekli Ek-1’de yer alan hükümler uyarınca merkezi yönetimlerden alacaklar olarak değerlendirilen, bölgesel ve yerel yönetimlerden alacaklar ile kamu kuruluşlarından alacaklar.

b) Yönetmeliğe ekli Ek-1’de yer alan hükümler uyarınca %0 risk ağırlığı uygulanan çok taraflı kalkınma bankalarından ve uluslararası teşkilatlardan alacaklar.

(3) Aşağıda belirtilen alacaklar, bankalar ve aracı kurumlardan alacaklar risk sınıfına dâhil edilir:

a) Kurum veya Sermaye Piyasası Kurulu tarafından uygulanan sermaye yeterliliğine

muadil sermaye yeterliliği uygulamasına tabi yurtdışı bankalar ve aracı kurumlardan alacaklar.

b) Yönetmeliğe ekli Ek-1’de yer alan hükümler uyarınca merkezi yönetimlerden alacaklar kapsamında değerlendirilmeyen, bölgesel ve yerel yönetimlerden alacaklar ile kamu kuruluşlarından alacaklar.

c) Yönetmeliğe ekli Ek-1’de yer alan hükümler uyarınca bankalar ve aracı kurumlardan alacaklar olarak değerlendirilen finansal kuruluşlardan alacaklar.

ç) Yönetmeliğe ekli Ek-1’de yer alan hükümler uyarınca %0 risk ağırlığı uygulanmayan, çok taraflı kalkınma bankalarından alacaklar.

(4) Bir alacağın perakende alacaklar risk sınıfına dahil edilebilmesi için aşağıda belirtilen koşulların sağlanması gereklidir:

a) Alacağın aşağıda yer alan alacaklardan biri olması:

1) Gerçek kişilerden olan alacaklar.

2) Bankanın ve konsolide edilen finansal kuruluş niteliğindeki bağlı ortaklıklarının KOBİ’den ve KOBİ’nin dahil olduğu risk grubundan olan toplam risk tutarının brüt tahsili gecikmiş alacaklar dâhil 2,75 milyon TL’yi geçmemesi şartıyla KOBİ’lerden olan alacaklar.

3) Borçlunun ikamet etmesi şartıyla, ikamet amaçlı gayrimenkul ipoteği ile teminatlandırılmış alacaklar.

b) Alacağın bankanın risk yönetimi uygulamalarında zaman içerisinde tutarlı ve benzer şekilde takip edilmesi.

c) Alacağın kurumsal alacaklarda olduğu kadar münferiden yönetilmemesi.

ç) Alacağın benzer şekilde yönetilen çok sayıda alaktan oluşan bir portföyün parçası olması.

(5) Dördüncü fıkranın (a) bendinin (2) numaralı alt bendinde belirtilen sınırın hesabında, gayrinakdi krediler ile taahhütler dönüştürme oranları uygulandıktan sonraki tutarları üzerinden, türev işlemler pozitif gerçeğe uygun değerleri üzerinden, repo işlemleri, menkul kıymet veya emtia ödünç verme/alma işlemleri pozitif net alacak tutarları üzerinden dikkate alınır.

(6) Perakende asgari finansal kiralama alacaklarının bugünkü değeri perakende alacak olarak sınıflandırılır.

(7) Aşağıda belirtilen varlıklar, hisse senedi yatırımları risk sınıfına dâhil edilir:

a) İkincil alacak niteliğinde olan ve borçlanma aracı olmayan menkul kıymetler,

b) Ekonomik özellikleri (a) bendinde tanımlanan alacaklara benzeyen borçlanma araçları, ortaklık payları ile türev finansal araçlar.

(8) KYK'ya yapılan yatırımlar ile KYK'ya ilişkin taahhütler hisse senedi yatırımları risk sınıfında değerlendirilir.

(9) Aşağıdaki şartların tamamını sağlayan alacaklar, kurumsal alacaklar risk sınıfı içinde proje finansmanı, maddi duran varlık finansmanı, emtia finansmanı, gelir getiren gayrimenkul finansmanı ve volatilitesi yüksek ticari gayrimenkul finansmanı şeklinde sınıflandırılmak üzere ihtisas kredileri olarak ayrıca tanımlanır:

a) Alacağın, özel olarak fiziki varlıkların finanse edilmesi ve/veya işletilmesi amacıyla tesis edilmiş bir işletmeye kullandırılmış olması,

b) Sözleşme hükümleri gereğince bankanın, finanse edilen varlıklar veya bu varlıkların yarattığı gelir üzerinde önemli kontrolünün olması,

c) Alacağın geri ödemesinin, borçlunun diğer kaynaklarından ziyade, finanse edilen varlıklardan elde edilen gelirlerden yapıyor olması,

ç) Borçlunun sahip olduğu başka önemli varlık veya faaliyetinin olmaması ya da az olması sebebiyle finanse edilen varlıklardan elde ettiği gelir dışında borcu geri ödeme olanağının az olması ya da hiç olmaması.

(10) Yeni bir projenin finansmanını ya da mevcut bir projenin yeniden finansmanını sağlayan, geri ödeme kaynağı ve teminat olarak öncelikle projeden elde edilecek gelirin kullanıldığı alacaklar proje finansmanı olarak sınıflandırılır.

(11) Fiziksel varlıkların ediniminin finanse edilmesi amacıyla sağlanan ve geri ödemesi finanse edilen ve bankaya rehin veya temlik edilen varlıkların kiralama ya da finansal

kiralama faaliyetleriyle yarattığı nakit akışlarına bağlı olan alacaklar maddi duran varlık finansmanı olarak sınıflandırılır.

(12) Borsada işlem gören emtia rezervlerinin, stoklarının veya alacaklarının finanse edilmesi amacıyla sağlanan ve geri ödemesi emtianın satışından elde edilen gelire bağlı olan kısa vadeli alacaklar emtia finansmanı olarak sınıflandırılır.

(13) Gayrimenkullerin finanse edilmesi amacıyla sağlanan, geri ödeme kaynağı ve borçlunun temerrüdü halinde tahsilat kaynağı olarak gayrimenkulün kiralananmasından ya da satışından elde edilen nakit akışlarının kullanıldığı alacaklar gelir getiren gayrimenkul finansmanı olarak sınıflandırılır. Borçlunun, finansmanı yapılan gelir getiren gayrimenkul dışında başka gelir kaynaklarının bulunması, dokuzuncu fıkranın (ç) bendinin uygulanmasına engel teşkil etmez.

(14) **(Değişik: RG-20/1/2016-29599)** Kayıp oranlarındaki volatilitesi diğer ihtisas kredileriyle kıyaslandığında görece olarak daha yüksek olan ve ticari amaçlı gayrimenkullerin finanse edilmesi amacıyla sağlanan alacaklar, volatilitesi yüksek ticari gayrimenkul finansmanı olarak sınıflandırılır. Teminatı, Kurum ya da yabancı ülke otoriteleri tarafından volatilitesi yüksek ticari gayrimenkul olarak sınıflandırılan alacaklar ile bu tür gayrimenkullere ilişkin arazi satın alınması, proje geliştirilmesi veya inşaat finansmanı sağlayan alacaklar volatilitesi yüksek ticari gayrimenkul finansmanı sınıfına dahil edilir. Kurum ya da yabancı ülke otoriteleri tarafından volatilitesi yüksek ticari gayrimenkul olarak sınıflandırılmayan gayrimenkullere ilişkin arazi satın alınması, proje geliştirilmesi veya inşaat finansmanı sağlayan alacaklar da, geri ödemelerin büyük ölçüde borçlunun sermayesinden sağlanmayacak olması ve alacağına ilişkin geri ödeme kaynağının, gayrimenkulün gelecekte satılabilmesi halinde elde edilecek nakit akışı olması veya gayrimenkulün mevcut kiralama oranının emsallerine kıyasla daha düşük olması gibi sebeplerle önemli derecede belirsiz nakit akışları olması halinde volatilitesi yüksek ticari gayrimenkul finansmanı sınıfına dahil edilir. Bu alacaklara ilişkin geri ödemelerin büyük ölçüde borçlunun sermayesinden sağlanabilmesi sebebiyle volatilitesi yüksek ticari gayrimenkul olarak sınıflandırılmayan alacaklara, bu alacakların vadelerine bakılmaksızın, Ek1'in Birinci Bölümünün yedinci fıkrası kapsamında vadesi 2,5 yıldan fazla olan diğer ihtisas kredileri için belirlenen risk ağırlıkları kullanılır.

(15) Birinci fıkranın (a), (b), (ç), (d) ve (e) bentlerinde belirtilen risk sınıflarından herhangi birine dâhil edilmeyen alacaklar aynı fıkranın (c) bendinde belirtilen kurumsal alacaklar sınıfında değerlendirilir.

(16) Diğer aktifler risk sınıfı, kredi niteliği taşımayan aktifler ile karşı tarafı tespit edilemeyen alacaklardan oluşur. Kiralanan varlıkların kalıntı değeri Ek-1'in Üçüncü Bölümünün sekizinci fıkrasında tanımlanan kiralanan varlıklar kapsamına dâhil edilmemiş ise diğer aktifler risk sınıfında değerlendirilir.

(17) Bir alacak grubu için 'n'inci temerrüt olayının ödeme şartını tetikleyeceği bir kredi koruması sağlanmasından kaynaklanan alacaklar, korumaya konu varlıkların ilişkili olduğu risk sınıfına dâhil edilir. Ancak, korumaya konu varlıkların farklı risk sınıflarında yer alması halinde kredi koruması sağlanmasından kaynaklanan alacaklar kurumsal alacaklar risk sınıfına dâhil edilir.

Risk ağırlıklı tutar hesaplaması

MADDE 7 - (1) Alım satım hesaplarında yer alan veya 5/9/2013 tarihli ve 28756 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Bankaların Özkaynaklarına İlişkin Yönetmelik uyarınca özkaynak hesaplamasında indirim kalemi olarak dikkate alınan kalemler hariç olmak üzere 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (a) ilâ (d) ve (f) bentlerindeki risk sınıflarında yer alan

alacakların risk ağırlıklı tutarları ile izlendiği hesaba bakılmaksızın karşı taraf kredi riski hesaplanan işlemlerin risk ağırlıklı tutarları Ek-1'in Birinci Bölümünün bir ilâ otuz ikinci fıkralarında yer alan hükümlere uygun olarak hesaplanır.

(2) Kredi riski için risk ağırlıklı tutar TO, THK, risk tutarı ve vade parametrelerine dayanılarak hesaplanır. TO, THK ve vade Ek-1'in İkinci Bölümünde; risk tutarı ise Ek-1'in Üçüncü Bölümünde yer alan hükümler çerçevesinde hesaplanır.

(3) Merkezi yönetimlerden ve merkez bankalarından alacaklar, bankalar ve aracı kurumlardan alacaklar ile kurumsal alacaklar risk sınıflarına dâhil alacaklara ilişkin TO tahminleri, içsel olarak hesaplanır. Bu risk sınıfları için Temel İDD Yaklaşımının kullanılması halinde Ek-1'in İkinci Bölümünün yedinci fıkrasında belirtilen THK değerleri ve Ek-1'in Üçüncü Bölümünde belirtilen dönüştürme oranları; Gelişmiş İDD Yaklaşımının kullanılması halinde içsel THK ve dönüştürme oranı tahminleri kullanılır.

(4) Kurumsal alacaklara ilişkin risk ağırlıklı tutar hesaplamasında Temel İDD Yaklaşımı veya Gelişmiş İDD Yaklaşımından hangisi kullanılıyorsa ihtisas kredilerine ilişkin risk ağırlıklı tutar hesaplamasında da bu yaklaşım kullanılır. Volatilitesi yüksek ticari gayrimenkul finansmanına ilişkin risk ağırlıklı tutar hesaplamasında Temel İDD Yaklaşımı veya Gelişmiş İDD Yaklaşımının kullanılması durumunda Ek-1'in Birinci Bölümünün altıncı fıkrasında belirtilen korelasyon formülü kullanılır. Volatilitesi yüksek ticari gayrimenkul finansmanına ilişkin risk ağırlıklı tutar hesaplamasında Gelişmiş İDD Yaklaşımının kullanılabilmesi için gelir getiren gayrimenkul finansmanına ilişkin risk ağırlıklı tutar hesaplamasında da bu yaklaşımın kullanılıyor olması gerekir. İhtisas kredilerinin alt gruplarının bir veya birden fazlası için TO hesaplayamayan ya da TO tahminlerini Ek-2'de belirtilen asgari koşullara uygun olarak yapamayan bankalarca risk ağırlıklı tutar hesaplamaları Ek-1'in Birinci Bölümünün yedinci fıkrası çerçevesinde ve Ek-3 baz alınarak yapılır.

(5) Perakende alacaklar risk sınıfına dâhil olacak havuzlarına ilişkin TO, THK ve dönüştürme oranı tahminleri içsel olarak hesaplanır.

(6) Devralınan alacakların kredi riski, bu alacaklara ilişkin temerrüt ve temlik riskinden oluşur. Devralınan alacaklardan kaynaklanan temlik riskine ilişkin risk ağırlıklı tutarlar, Ek-1'in Birinci Bölümünün otuz üçüncü fıkrasında yer alan hükümlere uygun olarak hesaplanır. Devralınan karma havuzlarda bulunan alacakların risk sınıflarının ayrıştırılmadığı durumda bu alacaklara en yüksek sermaye yükümlülüğü doğuracak risk ağırlığı uygulanır.

(7) Hisse senedi yatırımları sınıfına dâhil edilen varlıkların risk ağırlıklı tutarları Ek-1'in Birinci Bölümünün on yedi ilâ yirminci fıkralarında belirtilen Basit Risk Ağırlığı Yaklaşımı ya da Kurumdan izin almak kaydıyla aynı Bölümün yirmi bir ilâ yirmi üçüncü fıkralarında belirtilen TO/THK Yaklaşımı veya aynı Bölümün yirmi dört ile yirmi beşinci fıkralarında belirtilen İçsel Modeller Yaklaşımı kullanılarak hesaplanır. TO/THK Yaklaşımının kullanılabilmesi için hisse senedi yatırımları dışındaki diğer riskler için Gelişmiş İDD Yaklaşımının uygulanıyor olması şarttır. İçsel Modeller Yaklaşımı kullanılırken Ek-2'nin elli yedi ilâ elli dokuzuncu fıkralarında belirtilen asgari koşulların sağlanması şarttır. Bu koşullara uygunluğun kaybedilmesi halinde Yönetmeliğin 33 üncü maddesi hükümleri uygulanırken uyumsuzluk giderilene kadar Basit Risk Ağırlığı Yaklaşımı kullanılır. KYK'ya yapılan yatırımların risk ağırlıklı tutarları Ek-1'in yirmi altı ilâ otuz birinci fıkraları uyarınca hesaplanır.

(8) Menkul kıymetleştirme pozisyonları risk sınıfına dâhil alacaklar ile menkul kıymetleştirmeye konu varlıklara ilişkin risk ağırlıklı tutarlar Menkul Kıymetleştirmeye İlişkin Risk Ağırlıklı Tutarların Hesaplanması Hakkında Tebliğe uygun olarak hesaplanır.

(9) Kredi riski azaltım tekniklerinin kullanılması durumunda risk ağırlıklı tutarlar ve beklenen kayıp tutarları Temel İDD Yaklaşımının kullanıldığı alacaklar için 6/9/2014 tarihli

ve 29111 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kredi Riski Azaltım Tekniklerine İlişkin Tebliğ hükümleri dikkate alınarak, Gelişmiş İDD Yaklaşımının kullanıldığı alacaklar için Ek-1 dikkate alınarak hesaplanır.

(10) İDD Yaklaşımının kullanıldığı alacaklar için kredi korumasının kalan vadesinin alacağın kalan vadesinden kısa olması halinde Kredi Riski Azaltım Tekniklerine İlişkin Tebliğin Altıncı Kısmı hükümleri uygulanır.

Beklenen kayıp tutarı hesaplaması

MADDE 8 - (1) Beklenen kayıp tutarları Ek-1’in Birinci Bölümünün otuz dört ilâ kırk birinci fıkralarında yer alan hükümler uyarınca hesaplanır.

(2) TO/THK Yaklaşımın kullanıldığı hisse senedi yatırımları ile menkul kıymetleştirme pozisyonu dışındaki risk sınıfları için hesaplanan beklenen kayıp tutarı, 1/11/2006 tarihli ve 26333 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bankalarca Kredilerin ve Diğer Alacakların Niteliklerinin Belirlenmesi ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğe istinaden alacaklar için ayrılan genel karşılıklar, özel karşılıklar ve diğer karşılıklar toplamından çıkarılır. Bunun sonucunda negatif bir tutar elde edilmesi durumunda, bu tutarın mutlak değeri Bankaların Özkaynaklarına İlişkin Yönetmelik uyarınca çekirdek sermayeden indirilir. Pozitif bir tutar elde edilmesi durumunda ise bu tutarın TO/THK Yaklaşımının kullanıldığı hisse senedi yatırımları ile menkul kıymetleştirme pozisyonları hariç İçsel Derecelendirmeye Dayalı Yaklaşımların kullanıldığı alacakların risk ağırlıklı tutarları toplamının %0,6’sına kadar olan kısmı Bankaların Özkaynaklarına İlişkin Yönetmelik uyarınca katkı sermayeye eklenir. Temerrüde düşmüş devralınan alacaklara yapılan iskontolar da özel karşılıklar gibi dikkate alınır.

İçsel derecelendirmeye dayalı yaklaşımın kullanımına ilişkin istisnalar

MADDE 9 - (1) İDD Yaklaşımlarını kullanmasına izin verilen bankalar aşağıda yer alan risk sınıfları ve alacaklar için, Kurumdan izin almak kaydıyla risk ağırlıklı tutar hesaplamasında Standart Yaklaşımı uygulayabilirler:

a) Önemsiz olarak değerlendirilecek faaliyet birimleri ile büyüklük ve risk profilleri açısından önemsiz olarak değerlendirilecek risk sınıfları ya da Ek-1’in Birinci Bölümünün on ilâ on üçüncü fıkralarında geçen farklı korelasyonlara tekabül eden perakende alacak kategorileri,

b) Yönetmeliğe ekli Ek-1’de yer alan hükümler uyarınca %0 risk ağırlığı uygulanan kuruluşlara yapılan hisse senedi yatırımları,

c) Özkaynakların %10’uyla sınırlı olmak kaydıyla, ekonominin belirli sektörlerini desteklemek amacıyla hazırlanan yasal programlar doğrultusunda bankaya teşvik sağlanması suretiyle edinilen ve üzerinde belirli kamu kontrolleri ve kısıtlamaları bulunan hisse senedi yatırımları,

ç) (c) bendinde belirtilen hisse senedi yatırımları hariç, bir önceki yıldaki ortalama toplam değeri bankanın özkaynaklarının %10’unu ya da hisse senedi yatırımı yapılan şirket veya kuruluş sayısının on adedin altında olması halinde özkaynaklarının %5’ini geçmeyen hisse senedi yatırımları.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yürürlükten kaldırılan tebliğ

MADDE 10 - (1) 6/9/2014 tarihli ve 29111 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kredi Riskine Esas Tutarın İçsel Derecelendirmeye Dayalı Yaklaşımlar ile Hesaplanmasına İlişkin Tebliğ yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) Birinci fıkrada belirtilen Tebliğe yapılan atıflar bu Tebliğe yapılmış sayılır.

Raporlama yükümlülüğü

GEÇİCİ MADDE 1- (1) 4 üncü maddenin ikinci fıkrasının (ğ) bendinde yer alan 3 yıllık raporlama yükümlülüğü, 1/1/2015 tarihinden itibaren kesintisiz olarak raporlama yapan bankalar için 3 yıl süreyle aranmaz.

Yürürlük

MADDE 11 – (1) Bu Tebliğ 31/3/2016 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 12 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı yürütür.

Tebliğin Yayımlandığı Resmî Gazete’nin		
	Tarihi	Sayısı
	1/11/2006	28948
Tebliğ’de Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayımlandığı Resmî Gazete’nin		
	Tarihi	Sayısı
1.	20/1/2016	29599

[Ek-1 İçin Tıklayınız.](#)

[Ek-2 İçin Tıklayınız.](#)

[Ek-3 İçin Tıklayınız.](#)